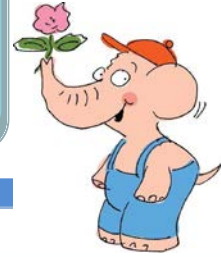

פרשת שלח לך

דימוי עצמי

דימוי עצמי הוא האופן שבו אדם תופס את עצמו ואת מעמדו בחברה (על פי מילון אבן-שושן המחודש). בפרשה שלנו נדהמו המרגלים מממדיהם העצומים של תושבי הארץ. מן הפסוקים המצוטטים אפשר להבין שהם דימו לעצמם כיצד הם עצמם נראים בעיני הענקים, ושהם אימצו את הדימוי הזה וכך אף הם ראו את עצמם. דימויו העצמי של האדם מושפע כמובן מ"נתוניו האובייקטיביים" (כמו יופי, גובה, כישורים מיוחדים, וכדומה), אך הוא נקבע בעיקר בהשפעת התנהגות הסביבה הסובבת את האדם. למשל, אם ילד מוקף הורים, משפחה ומורים מפרגנים – סביר שהוא יפתח דימוי עצמי גבוה וביטחון עצמי, אך אם אותו ילד עצמו יהיה מוקף אנשים ביקורתיים שיבליטו בעיקר את חסרונותיו – לא נופתע אם הוא יפתח דימוי עצמי נמוך ויראה בעצמו לא-יוצלח וחסר חשיבות. ומן הצד השני – אדם המרגיש שהוא "מוצלח" (או "לא-מוצלח") מקרין זאת לסביבתו, משפיע על דימויו בעיניהם ועל הדימוי שהם ישקפו לו בחזרה. מכאן שמדובר במעגל... כולנו רוצים לחיות בחברה מפרגנת המעודדת אותנו ואינה מקדישה תשומת לב לחסרונותינו. אם זה יהיה היחס שנקבל מהסביבה נהיה שמחים ורגועים יותר ונוכל להפיק מעצמנו את המרב. לכן כדאי להשתדל להתנהג כך גם כלפי התלמידים ולעודד אותם להתנהג כך זה אל זה. כך נגדל ילדים מאושרים יותר ובטוחים יותר בעצמם וביכולותיהם.

במדור עברית שפה יפה

השבוע המדור עוסק במושג **הוצאת דיבה**. במדור מוזכרת כתבה בעיתון שהוצאה בה דיבה על מנהלת המתנ"ס. אמם של דורי ונועה מסבירה להם על הסכנה שבהוצאת דיבה ואת ההשלכות העשויות להיות לה על האדם שאת דיבתו הוציאו. הוצאת דיבה אסורה בישראל על פי חוק, ואדם שסבור שהוא נפגע מהוצאת דיבה יכול לתבוע את מוציא הדיבה בבית משפט בטענה שעבר על **חוק איסור הוצאת דיבה** (המכונה גם "חוק איסור לשון הרע"). מעניין לגלות שבסעיפיו השונים והרבים של החוק, עניין האמת אינו העניין המרכזי, ובתנאים מסוימים, אדם יכול לעבור על חוק זה גם אם אמר דברי אמת. זו הזדמנות לשוחח עם התלמידים על העוצמה שיכולה להיות למילים הנאמרות, עוצמה שאפשר לנצל לחיוב – אך גם לשלילה. למשל, הוצאת דיבה יכולה לפגוע באדם מבחינה כלכלית, מבחינה חברתית, מבחינה פוליטית ועוד. האם אנו משגיחים מספיק על דברים שאנו אומרים? גם כאשר אנחנו אומרים "אמת" האם אנחנו מקפידים מספיק שלא לפגוע בזולת? לדוגמה, ברור שאין לומר לילד פגוע "אתה פגוע ומוגבל!", כל גם עלינו להקפיד שלא להטיח בזולת תכונות שליליות אחרות – גם אם נכונות, כדי שלא לפגוע בו.

על המדרש

מדרש זה הוא אחד מכמה מדרשים העוסקים בשאלה מדוע התחיל תיאור בריאת העולם בספר בראשית באות **ב'** ("**בראשית**") ולא באות **א'**. המדרש מסביר בדרכים שונות את ייחודה של האות **ב'** אך עוסק גם באות **א'** המקבלת מעין "פרס תנחומים" – בה נפתחים עשרת הדיברות. הרעיון המובע במדרש הוא שמה שנדמה תחילה כחיסרון יכול להיות יתרון: במקרה זה, הנחיתות המספרית מעידה על ייחודיות, ואפילו על הקבלה ליחידותו של האל וליחידות התורה.

הצעה לפעילות: המחזו את המדרש: כל האותיות (או רק כמה מהן) עומדות לפני הקב"ה – ת' ראשונה, אחריה ש' וכן הלאה – כל אחת מנסה לשכנעו להתחיל בה את תיאור בריאת העולם (המציאו סיבות לכל אות! למשל – באות ת' מתחילה המילה תורה, וכדומה) ולבסוף ב' זוכה. ומכאן המשיכו לפי המתואר במדרש.

מה בפרשה

סיפור המרגלים – משה שלח שנים-עשר אנשים מראשי העם לתור את הארץ. בשובם הם הביאו מפרותיה והודיעו שהארץ פורייה. עם זאת הודיעו עשרה מן המרגלים שאי אפשר לכבוש את הארץ בגלל תושביה החזקים. רק שניים מהם, כלב ויהושע, האמינו בכוחו של העם וניסו לעודד אותם. בני ישראל האמינו לדברי הדיבה של עשרת המרגלים. הם התלוננו לפני משה ואהרן, אמרו שהם מעדיפים למות במדבר מלהמשיך בדרכם לארץ כנען ואף הביעו רצונם לשוב למצרים. בתגובה לכך רצה ה' להשמיד את העם, אך בזכות תפילת משה החליט להסתפק בעונש. העונש – עיכובם במדבר ארבעים שנה עד שימות דור המדבר.

מצוות שונות – דיני מנחות ונסכים המלווים את קורבנות הבהמה, מצוות הפרשת חלה מהעיסה והקרבת קורבנות במקרה של שגגת העדה.

סיפור המקושש – אדם שקושש עצים בשבת נידון לרגימה באבנים.